

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка**

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 16 УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА**


галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією
факультету іноземної та слов'янської
філології
«30» серпня 2024 р.
Голова 
Громова Н. В., кандидат педагогічних
наук, доцент

Суми 2024

Розробники:

Кириленко Надія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент
Владимирова Валентина Миколаївна, кандидат філологічних наук,
доцент науковий керівник гуртка «Українська література» КУ СОІППО
та РТМ СОР

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри



Семенов О. М., докт. пед. наук, проф.

**ПРОГРАМА
З КУРСУ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 3 КУРСУ**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-й		3-й	
Семестр			
Загальна кількість годин - 60		6-й	6-й
		Лекції	
		12 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		30 год.	54 год.
		Консультації:	
		2 год.	2 год.
		Вид контролю: Залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою та завданням навчального курсу є:

- усвідомлення самотності української літератури першої половини ХХ ст.;
- дослідження динаміки творчих пошуків, з'ясування своєрідності художнього доробку письменників цього періоду, співіснування в 20-х – середині 30-х років ХХ ст. різноманітних за естетикою творчих угруповань, синкретизму стильових тенденцій;
- простеження причин появи соціалістичного реалізму, його негативного впливу на письменників.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- історичні тенденції художньо-естетичних пошуків письменників цього періоду;
- основні передумови появи літератури першої половини ХХ ст. як якісно нового етапу в історії українського письменства;
- наявність синкретизму традицій попередніх літературних епох та модерних європейських віянь в українському письменстві 20-х початку 30-х рр. ХХ ст.;
- основні досягнення митців-емігрантів міжвоєнного двадцятиліття («празька школа»);
- тематику творчості письменників та її зумовленість;
- унікальність художнього доробку митців «Розстріляного відродження».

Уміти:

- творчо осмислювати художній світ письменників;
- розуміти діалектичну єдність об'єктивного і суб'єктивного, абстрактного і конкретного в художньому образі;
- розрізняти й уміти аналізувати різноманітні структури поетичних текстів;
- виділяти раціональне та ірраціональне в характерах героїв художньої прози;
- використовувати здобутки сучасних літературознавців в освоєнні надбань української літератури першої половини ХХ століття.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (практичні, графічні та дослідні роботи).

2. Передумови для вивчення дисципліни

Фольклор, вступ до літературознавства, історія України, давня українська література, українська література ХІХ століття.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p> <p>ЗК 6. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності; здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства зі збереженням національної культурної ідентичності.</p> <p>ЗК 7. Здатність до освіти протягом життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку.</p> <p>ЗК 8. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки; дотримуватися принципів толерантності, етики вчителя, академічної доброчесності; здатність до саморефлексії та самовдосконалення, на основі чого формувати ціннісні орієнтації молоді; здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, формувати soft-skills здобувачів освіти.</p>
Професійні (фахові)	<p>ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти</p>

компетентності спеціальності (ПК)

державною мовою; формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів у створенні зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі в Новій українській школі.

ПК 9. Проєктувальна компетентність як здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

ПК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку

	<p>професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p>
Програмні результати навчання	
Знання	<p>ПРЗ 1. Концептуальні наукові та практичні знання в галузях українського та зарубіжного мовознавства, літературознавства, психології, педагогіки й методики середньої освіти, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері навчання в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРЗ 2. Знати й розуміти основні лінії шкільного курсу української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 5. Знати та аналізувати методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; володіти формами, методами і засобами навчання української мови та літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 9. Знати й розуміти сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 10. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>
Уміння	<p>ПРУ 1. Когнітивні та практичні уміння/навички знати, розуміти і демонструвати здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови в базовій школі в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 3. Когнітивні та практичні уміння/навички здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх</p>

	<p>вирішення.</p> <p>ПРУ 4. Когнітивні та практичні уміння/навички отримувати, оцінювати та застосовувати дані в галузі професійної діяльності, у т.ч. із закордонних джерел.</p> <p>ПРУ 5. Когнітивні та практичні уміння/навички проектувати різні типи уроків, у т.ч. інтегровані, застосовувати конкретну технологію навчання української мови і літератури, англійської мови, здійснювати розробку річного, тематичного, поурочного планів; проектувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 9. Когнітивні та практичні уміння/навички пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями.</p>
Комунікація	<p>ПРК 2. Готовність консультувати колег з особливостей в організації освітнього процесу, актуальних питань методики навчання української мови і літератури, англійської мови, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики.</p> <p>ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови, спілкування з професійних питань усно та письмово.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 2. Спроможність керувати проектами через генерування нових ідей для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності з урахуванням набутих знань з предметної галузі.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість за всі	балів види	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
---------------------	---------------	---

навчальної діяльності	
90 – 100	<p>(А) отримують студенти, відповіді яких засвідчують глибоке розуміння навчального матеріалу, вміння з позиції сучасної літературознавчої науки аналізувати художні тексти, логічно зіставляти із творами європейської літератури.</p> <p>Студенти орієнтуються в історичних та суспільних передумовах появи літератури першої половини ХХ ст., усвідомлюють синкретизм традицій попередніх літературних епох та модерних пошуків письменників 20-х років, вміють розкривати специфіку співіснування різних мистецьких угруповань, суть їх художньо-естетичних пошуків, з'ясовувати унікальність доробку «Розстріляного відродження», причину появи соцреалістичного канону та його вплив на подальший літературний процес.</p> <p>Крім цього, відповіді студентів повинні засвідчити високий рівень осмислення вивченого, не містити фактичних і мовленнєвих помилок.</p>
82 – 89	<p>(В) мають ті студенти, які добре володіють навчальним матеріалом, вміють з позиції сучасної літературної науки аналізувати художні тексти, розглядати їх у контексті європейської літератури.</p> <p>Студенти можуть належно з'ясовувати історично-суспільні передумови появи літератури цього періоду, з'ясовувати творчі різношукання різних мистецьких угруповань, правильно розкривають їх ідейно-художні домінанти, добре розуміють негативний вплив соцреалістичного канону. Відповіді засвідчують належний рівень осмислення вивченого матеріалу, не містять фактичних і мовленнєвих помилок</p>
74 – 81	<p>(С) студент добре володіє навчальним матеріалом, допускається незначних помилок у трактуванні проблем літературного процесу цього періоду. Добре обізнаний з художніми текстами, вміє їх аналізувати, орієнтується в суті багатогранних творчих пошуків письменників «Розстріляного відродження», розкриває появу та вплив соціалістичного реалізму на подальший мистецький розвиток. Відповіді не містять фактичних помилок, наявні окремі мовленнєві огріхи.</p>
64 – 73	<p>(Д) набирають ті студенти, які поверхово володіють навчальним матеріалом, допускають помилки під час аналізу літературного процесу; не повністю обізнані з художніми текстами, відповіді позбавлені належної</p>

	аргументації, послідовності, критичного підходу до літературних явищ. Наявні фактичні неточності, мовленнєві помилки.
60 - 63	(E) поверхове володіння навчальним матеріалом, суттєві помилки у розумінні специфіки літературного процесу цього періоду, поверхова обізнаність художніми текстами. Відповіді позбавлені належної аргументації, послідовності. Студент допускає значні фактичні неточності та мовленнєві помилки.
35-59	(FX) передбачаються в тому випадку, коли студент володіє незначною кількістю навчального матеріалу, демонструє примітивний аналіз художніх текстів, допускає суттєві помилки у розумінні специфіки літературного процесу, відповіді позбавлені аргументації, характеризуються наявністю помилок у визначеннях. Студент допускає безліч фактичних неточностей та мовленнєвих помилок.
1 – 34	(F) студент не засвоїв навчального матеріалу, поверхово обізнаний з художніми текстами, відповіді позбавлені аргументації, безліч фактичних неточностей та мовленнєвих помилок.

Розподіл балів

Поточний контроль																с / р	к /р	Сума
Розділ 1							Розділ – II					Розділ – III						
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15			
Пр	-	8	8	8	8	-	-	-	8	8	-	8	-	-	8			64
С/р	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	29	7	100

Розподіл балів (заочне відділення)

Поточний контроль																с / р	к /р	Сума
Розділ 1							Розділ – II					Розділ – III						
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15			
Пр	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			15

C/p	5	6	2	6	5	5	5	6	5	5	5	6	6	6	78	7	100
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	-----

За бажанням здобувача можуть ураховуватися результати навчання у **неформальній освіті** (відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А. С. Макаренка).

Розподіл балів за види робіт:

- участь у конференції (різних рівнів) – 3 бали,
- написання й опублікування статті – 7 балів,
- участь/призове місце у творчих конкурсах, олімпіадах тощо: обласних –8/10 балів; усеукраїнських – 12/14.
- участь/призове місце у всеукраїнському конкурсі наукових робіт – 15/18 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	Задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Тести, проекти, реферати, есе, контрольна робота, виступи на конференціях, семінарах, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, усне опитування, консультації, доповіді на конференціях, семінарах, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Літературна тенденція 20-30-х років ХХ ст.: основні ідейно-стильові домінанти

Тема 1. Вступ. Своєрідність літератури першої половини ХХ ст. на засадах **академічної доброчесності**. Основні тенденції розвитку.

Тема 2 . П. Тичина. Кларнетизм ранньої лірики. Міфопоетика П. Тичини, її джерела. П. Тичина в каноні соцреалізму. Збірки «Плуг», «Вітер з України»: як художнє осмислення подій доби. Етапність збірки «Замість сонетів і октав».

Тема 3. М. Хвильовий. Унікальність постаті письменника в українському літературному процесі 20 – початку 30-х років. Концептуальні положення в памфлетах М. Хвильового. Трагедія покоління. Крах ідей національно-духовного відродження в контексті прози митця (новели «Санаторійна зона», «Вальдшнепи»). Екзистенційна проблематика творів М. Хвильового. Збірка «Сині етюди»: поєднання елементів імпресіонізму, експресіонізму, «романтики вітаїзму».

Тема 4. «Розстріляне відродження». Унікальність доробку митців «Розстріляного відродження». Є. Плужник. Філософічність поезії. Поема «Галілей».

Поетичне експериментаторство М. Семенка. Український футуризм, його виникнення та етапи розвитку.

Тема 5. «Неокласики», їх своєрідність у літературному процесі 20 – середини 30-х років. Поєднання у творчості традицій класики та модерних пошуків.

Тема 6. Осмислення національної трагедії у новелах Г. Косинки.

Тема 7. Особливості авторського самовираження в поезіях В. Свідзинського. В. Стус про В. Свідзинського.

Елементи авангардизму у поезіях О. Влизька. Поетичне експериментаторство М. Йогансена.

Розділ 2. Художньо-естетичні пошуки прози та драматургії першої половини ХХ століття

Тема 8. В. Підмогильний: тематичне розмаїття, психологізм та екзистенційність малої прози. Еволюція характеру головного героя у романі «Місто». Доля національного відродження у романі «Невелика драма». Урбаністичні уявлення митця в контексті шпенглерівської філософії.

Тема 9. Український театр та драматургія 20 – середини 30-х років, проблема національної само ідентифікації. Функціонування жанру агітп'єси в українській драматургії 20-х років. М. Куліш: проблематика творів, образи, політичний резонанс («97», «Прощай, село», «Народний Малахій», «Мина Мазайло», «Патетична соната»). Співпраця з «Березолем».

Тема 10. Гумор та сатира (Остап Вишня, В. Чечвянський). Остап Вишня: художній типаж в усмішках, проблематика. Визначальні особливості гумору письменника.

Тема 11. Б. Антоненко-Давидович «Запорошені силуети», повість «Смерть». Особливості авторського стилю прозаїка, ідейно-тематичне звучання творів.

Тема 12. Літературний процес у Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Б.-І. Антонич: визначальні риси творчості. Міфосвіт поезій у контексті аналітичної психології К. Г. Юнга. Органічний зв'язок з творами У. Вітмена, Р. Тагора. Обстоювання іманентних принципів мистецтва.

Тема 13. «Соціалістичний реалізм». Деформація естетичних категорій, нівелювання національного духу письменства. Адекватна відповідь письменників (П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри, Ю. Яновського, О. Корнійчука) запитам соцреалістичного канону. Ю. Яновський «Майстер корабля», «Вершники». В. Сосюра «Мазепа»: унікальність творів.

Розділ 3. Еміграційна література

Тема 14. «Працька школа»: історіософічність поетів «пражан», висока культура поетичного письма, націотворчі мотиви, розвинені Є. Маланюком, О. Ольжичем, Ю. Кленом, Н. Лівницькою-Холодною та ін.

Культ сильної особистості, ідея «трагічного оптимізму». Аристократизм духу поетів «Працької школи». Огляд творчості.

Тема 15. Є. Маланюк: патріотизм, громадянське звучання, історіософічність лірики. Вплив Є. Маланюка на становлення художньої концепції «пражан». Синтез неоромантичних, символістських і «неокласичних» тенденцій у його ліриці (зб. «Стиллет і стилос», «Гербарій», «Земля і залізо», «Земна Мадонна», «Перстень Полікрата»).

Т. Осьмачка. У. Самчук. Автобіографізм, викривальний зміст творів. Експресивна вражальність індивідуального стилю прозаїка (зб. «Круча», «Скитські вогні», «Клекіт»). У. Самчук (повість «Марія», трилогія «Волинь», «Ост»).

Особливості романтичного світобачення та громадянська позиція І. Багряного. Протест митця проти засилля комуністичної ідеології та тенет соцреалізму. Гуманістичний пафос та життєствердний мотив прози І. Багряного. Зб. «До меж заказаних», поема «Ave Maria», історичний роман у віршах «Скелька».

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усьо го	у тому числі (денна, заочна)								
		Лек	пр	ко нс	с р	Ус ьог о	Л е к	П р	К о н с	С р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Розділ 1. Літературна тенденція 20-30-х років ХХ ст.: основні ідейно-стильові домінанти										
Тема 1. Вступ. Своєрідність літератури першої половини ХХ ст. Основні тенденції розвитку.	3	1			2	6	2			4
Тема 2. П. Тичина. Кларнетизм ранньої лірики. Міфопоетика П. Тичини, її джерела. П. Тичина в каноні соцреалізму. Збірки «Плуг», «Вітер з України»: як художнє осмислення подій доби. Етапність збірки «Замість сонетів і октав».	3	1	2		2	4				4
Тема 3. М. Хвильовий. Унікальність постаті митця в українському літературному процесі 20 – початку 30-х років ХХ ст. Концептуальні положення в памфлетах М. Хвильового. Трагедія покоління. Крах ідей національно-духовного відродження в контексті прози митця (новели «Санаторійна зона», «Вальдшнепи»). Екзистенційна проблематика творів М. Хвильового.	4	2	2		2	4				4
Тема 4. «Розстріляне відродження». Унікальність доробку митців «Розстріляного відродження». Є. Плужник.	4		2		2	4				4

Філософічність поезії. Поема «Галілей». Український футуризм, його виникнення та етапи розвитку. «Нова генерація» як завершальний етап українського футуризму. Поетичне експериментаторство М. Семенка. М. Йогансен: епатажність творчої постаті, широкий діапазон творчого самовираження										
Тема 5. «Неокласики», їх своєрідність у літературному процесі 20 – середини 30-х років ХХ ст. Поєднання у творчості традицій класики та модерних пошуків.	6	2	2		2	6			2	4
Тема 6. Осмислення національної трагедії у новелах Г. Косинки.	2				2	4				4
Тема 7. Особливості авторського самовираження в поезіях В. Свідзинського. В. Стус про В.Свідзинського. Елементи авангардизму в поезіях О. Влизька. Поетичне експериментаторство М. Йогансена.	2				2	4				4
Разом	30	6	8	2	14	30			2	28
Розділ 2. Художньо-естетичні пошуки прози та драматургії першої половини ХХ ст.										
Тема 8. В. Підмогильний: тематичне розмаїття, психологізм та екзистенційність малої прози. Еволюція характеру головного героя в романі «Місто». Доля національного відродження в романі «Невелика драма». Урбаністичні уявлення митця в	4		2		2	4				4

контексті шлегелівської філософії.										
Тема 9. Український театр та драматургія 20 – середини 30-х років ХХ ст., проблема національної самоідентифікації. Функціонування жанру агітп'єси в українській драматургії 20-х років. М. Куліш: проблематика творів, образи, політичний резонанс («97», «Прощай, село», «Народний Малахій», «Мина Мазайло», «Патетична соната»). Співпраця з «Березолем».	6	2	2		2	4				4
Тема 10. Гумор та сатира (Остап Вишня, В. Чечвянський). Остап Вишня: художній типаж в усмішках, проблематика. Визначальні особливості гумору митця.	2				2	4				4
Тема 11. Б. Антоненко-Давидович «Запорошені силуети», повість «Смерть». Особливості авторського стилю прозаїка, ідейно-тематичне звучання творів.	4	2			2	4				4
Тема 12. Літературний процес у Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Б.-І. Антонич: визначальні риси творчості. Міфосвіт поезій у контексті аналітичної психології К. Г. Юнга. Органічний зв'язок із творами У. Вітмена, Р. Тагора. Обстоювання іманентних принципів мистецтва.	4		2	2	2					2
Тема 13. «Соціалістичний реалізм». Деформація естетичних категорій, нівелювання національного	2				2	4				4

духу письменства. Адекватна відповідь письменників (П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюра, Ю. Яновського, О. Корнійчука) запитам соцреалістичного канону. Ю. Яновський «Майстер корабля», «Вершники». В. Сосюра «Мазепа»: унікальність творів.									
Разом	10	4	6			22			22
Розділ 3. Еміграційна література									
Тема 14. «Празька школа»: історіософічність поетів «пражан», висока культура поетичного письма, націотворчі мотиви, розвинені Є. Маланюком, О. Ольжичем, Ю. Кленом, Н. Ливицькою-Холодною та ін., культ сильної особистості, ідея «трагічного оптимізму». Аристократизм духу поетів «Празької школи». Огляд творчості.	4	2				2	4		4
Тема 15. Є. Маланюк: патріотизм, громадянськість, історіософічність лірики. Вплив Є. Маланюка на становлення художньої концепції «пражан». Синтез неоромантичних, символістських і «неокласичних» тенденцій у його ліриці (зб. «Стилет і стилос», «Гербарій», «Земля і залізо», «Земна Мадонна», «Перстень Полікрата»). Т. Осьмачка. У. Самчук. Автобіографізм, викривальний зміст творів. Експресивна вражальність індивідуального стилю прозаїка (зб. «Круча», «Скитські вогні», «Клекіт»). У.			2			6			4

Самчук (повість «Марія», трилогія «Волинь», «Ост»). Особливості романтичного світобачення та громадянська позиція І. Багряного. Протест митця проти засилля комуністичної ідеології та тенет соцреалізму. Гуманістичний пафос та життєствердний мотив прози І. Багряного. Зб. «До меж заказаних», поема «Ave Maria», історичний роман у віршах «Скелька». Романістика Івана Багряного. Улас Самчук: резонансність і суперечливість творчої постаті										
Разом	20	2	2		1 6	4				4
Усього годин	60	12	16	2	3 0	60	2	2	2	54

8. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1.	Вступ. Своєрідність літератури першої половини ХХ століття. Павло Тичина. Кларнетизм ранньої лірики. Міфопоетика П. Тичини. Збірка «Плуг», «Вітер з України» як художнє осмислення подій доби. Етапність збірки «Замість сонетів і октав». П. Тичина в каноні соцреалізму	2	2
2.	Микола Хвильовий. Унікальність постаті митця в українському літературному процесі 20-30-х років ХХ ст.	2	
3.	«Розстріляне відродження». Унікальність доробку митців «Розстріляного відродження»	2	
4.	«Неокласики», їх своєрідність у літературному процесі 20-х – середини 30-х років ХХ ст.	2	

5.	Український театр та драматургія 20-х – середини 30-х років ХХ ст., проблема національної само ідентифікації	2	
6.	«Празька школа»: історіософічність поетів-«пражан»	2	
	Разом	12	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Денна	Кількість годин заочна
1.	Кларнетизм ранньої лірики П. Тичини. Міфопоетика творів П. Тичини та її джерела	2	
2.	Зображення трагедії покоління, руйнування ідеалів у прозі М. Хвильового. Екзистенційна проблематика творів	2	2
3.	Євген Плужник. Філософічність поетичних текстів	2	
4.	«Неокласики», їх своєрідність у літературному процесі	2	
5.	В. Підмогильний: тематичне розмаїття творчості, психологізм та екзистенційність	2	
6.	М. Куліш: проблематика творів, образи, політичний резонанс	2	
7.	Міфосвіт поезії Б.– І. Антонича	2	
8.	Євген Маланюк	2	
	Разом	16	2

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Аністратенко А. *Альтернативна історія як метажанр української і зарубіжної прози: компаративна генологія і поетика*. Монографія. Чернівці: БДМУ, 2020. 548 с.
2. Горбань А. В. *Теорія літератури: навчальний посібник*. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2020. 233 с.
3. Генералюк Леся. *Претексти інтермедіальності: вербально-візуальний формат*. Київ: Інтерсервіс, 2024. 556 с.
4. Ковалів Ю. *Історія української літератури кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.* Том 7. Випробування репресіями і війною. К. : «Академія». 2020. 528 с.
5. Ковалів Ю. *Історія української літератури кінець ХІХ — поч. ХХІ ст.* Том 8. Еміграційні колізії письменства. К. : “Академія”.2021, 592с.

6. Ковалів Ю. *Історія української літератури кінець XIX – поч. XXI ст.* Том 6. На розламах міжвоєнного двадцятиліття. К. : «Академія», 2019. 528 с.
7. Ковацька О. Українська постколоніальність у текстах і контекстах. Брустури: Дискурсус, 2022. 172 с.
8. Кузнецов Ю.Б. *Від художнього психологізму до художнього психоаналізу.* Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. 544 с.
9. Мовчан Р. У пошуках архітвору : (з історії української літератури XX століття). Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 448 с.
10. *Модернізм в українській літературі XX - початку XXI століття: пам'ять, коди, практики:* монографія / відп. ред. Тарас Пастух. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2023. 758 с.
<https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/books/book/?newsid=1239>
11. Пахаренко В. *Секрети мистецтва слова.* Київ : ВД «Освіта», 2023. 408 с.
12. Семків Р. *Пригоди української літератури : від романтизму до постмодернізму.* К. : Темпора, 2023. 688 с.
13. [Сиротенко В.](#), [Суровцева Р.](#) *Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання.* К. : Центр видавничої літератури, 2019. 392 с.
14. Сиваченко М. *Текстологічні сюжети української літературної класики.* Київ: Наукова думка, 2021. 614 с.
15. Ткачук М.П. *Українська література XX століття.* К. : Центр учбової літератури, 2020. 608 с.

Допоміжні:

1. Білоус П. *Теорія літератури:* навч. посібник. К. : Академія, 2013.
2. Волощук Є. *Доба «ізмів»: модернізм та літературі першої половини XX століття / Євгенія Волощук, Борис Бігун ; [НАН України, Ін-т літ. ім. Т.Г. Шевченка НАН України].* Київ : Академперіодика, 2014. 320 с.
3. Гальченко С. *Історія тексту. Джерелознавчі і текстологічні аспекти творчості П.Г. Тичини, В.М. Сосюри та Остапа Вишні.* К. : Наук. думка, 2014. 687 с.
4. Грачківська О. *XX століття в українській поезії крізь призму сміху.* К. : Альфа-М, 2015. 560 с.
5. Гундорова Т. *Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми:* Статті та есеї. К. : Грані-Т, 2013. 548с.
6. Державин В.М. У задзеркаллі художнього слова. Вибрані літературознавчі праці з історії української та зарубіжної літератури, теорії літератури, перекладознавства та мовознавства/ Упорядник і автор вступного слова С. Хороб. Видання третє, перероблене і доповнене. Івано-Франківськ, 2015. 756 с.
7. Демська Л. Неокласичний дискурс початку XX століття: еволюція класичної традиції. *Слово і Час.* 2017. № 6. С. 90-98.
8. Констанневич І. *Українська проза першої половини XX століття: автобіографічний дискурс:* Монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 420с.
9. Криловець А. *Українська література перших десятиріч XX ст.: філософські проблеми.* К., 2016. 128с.
10. Працьовитий В. Національно-культурна ідентичність української літератури. *Дивослово.* 2019. № 4. С.26-30.
11. Розстріляне відродження: у 4 т. К. : Шкільна бібліотека української та світової літератури, 2023. 1568с.
12. Саєнко М. *Українська література XX століття: діапазон голосів і мистецьких відкриттів :* монографія. Львів : ЛА «Піраміда», 2016. 868 с.

13. Семергей Н. В. *Українське національно-культурне відродження другої половини ХІХ - першої третини ХХ століття: дискурс новітньої історіографії* : монографія; відп. за вип. Н. О. Савельєва. Полтава : АСМІ, 2020. 438 с.
14. Ткаченко Л. *Теологія знання. Художньо-інтерпретаційні моделі в українській прозі ХІХ – поч. ХХІ ст.* : монографія. Київ : Вид-во «Книга», 2015. 280 с.
15. Токмань Г.Л. Жар думок. Лірика Євгена Плузника як художньо-філософський феномен. К. : Академія, 2013. 224 с.
16. Харчук Р. *Історична пам'ять Т.Г. Шевченка : спроба реконструкції*: монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2019. 216 с. (Monograf).
17. Шкандрій М. Авангардне мистецтво в Україні, 1910-1930: пам'ять, за яку варто боротися. Харків : Фабула, 2021. 224 с.

**Наукові та навчально-методичні праці викладача курсу –
Кириленко Н.І.:**

1. Владимірова В., Кириленко Н. Геній у факторі часу: літературознавчо-критичний дискурс творчої постаті Тараса Шевченка в другій половині ХІХ– ХХ століть. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Випуск 43.
2. Владимірова В., Кириленко Н. Українська література першої половини ХХ століття: теоретико-методологічні аспекти інтерпретації. Навчально-методичний посібник. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 178 с.
3. Кириленко Н., Владимірова В. Archetypica lfloristici magesin artisticin terpretation of Mykola Zerovand Myhajlo Draj-Hmara. *Virtus. Scientific Journal*. 32, March, 2019. S.155-158.
4. Герман В.В., Громова Н.В., Кириленко Н.І. Формування цифрової компетентності студентів-філологів під час дистанційного навчання: застосування платформи LMS MOODLE. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. № 1-2 (135-136).
<https://repository.sspu.edu.ua/items/cd2e06b1-531c-4cb1-a88f-b4a691f43b40>
5. Кириленко Н.І., Корнієнко А.О. Формування читацької компетентності старшокласників: творчо-критичний підхід. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова та ін.]*. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. С. 22 – 32.
<https://pedscience.sspu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/11/%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
6. Творчість київських неокласиків у контексті української модерної поезії ХХ століття : збірник статей магістрантів / За ред. Н. Кириленко. Суми : вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. 72 с.
7. Український модернізм як художньо-естетична система / за ред. Н. Кириленко. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. 64 с.
8. [M. Yachmenyk](#); [I. Kharchenko](#); [O. Semenog](#); [N. Kyrylenko](#); [M. Ostroha](#); [S. Bohoslavskiy](#); [O. Semenikhina](#). The Formation of Infomedia Literacy.

10. Інформаційні ресурси

1. Галич О. Теорія літератури : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. URL: <http://www.padaread.com/?book=85654>
2. Макаров А. Підсвідомість і мистецтво. Нариси з психології творчості. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Makarov_Anatolii/Piat_etiudiv_Pidsvidomist_i_mystetstvo_narysy_z_psykholohii_tvorchosti.pdf?
3. Павличко С. Теорія літератури. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlychko_Solomiia/Teoriia_literatury/
4. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/
<http://www.day.kiev.ua/> - сайт газети «День»
<http://www.ukurier.gov.ua/> - Електронна версія газети «Урядовий кур'єр»
<http://www.dt.ua/> - сайт Міжнародного суспільно-політичного тижневика «Дзеркало тижня»
<http://www.vechirka.kiev.ua/> - Електронна версія газети «Вечірній Київ»
<http://www.umoloda.kiev.ua/> - Електронна версія газети «Україна молода»
<http://kreschatic.kiev.ua/> - сайт газети київської міської ради «Хрещатик»
<http://www.vechirnij.kiev.ua/> - сайт газети «Вечірній Київ»
<http://www.golos.com.ua/> - сайт газети «Голос України»
<http://www.silskivisti.kiev.ua/>
<http://etno.us.org.ua/>
<http://psylib.kiev.ua/>
<http://journal.knigka.info/>
<http://www.slovoichas.in.ua/> Слово і час
<http://studiamethodologica.com.ua/>
<http://pidruchniki.com.ua/>
<http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
<http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/167>
<http://litakcent.com/2015/06/25/kilka-notatok-pro-smerukrajinskoji-literatury/>
<http://litakcent.com/2015/09/15/vitalij-cherneckyj-literaturi-vlastyvi-pevni-synusojidni-kolyvannja/>
http://shron1.chtyvo.org.ua/Tarnashynska_Liudmyla/Ukrainske_shistdesiatnytstvo_profili_na_tli_pokolinnia_istoryko-literaturnyi_ta_poetykalny
Сайти електронних бібліотек Internet
<http://folk-pisnya.com.ua/> 2 <http://proridne.org/> 3 <http://nashakazka.org.ua/> <http://www.Ruthenia.ru/folklore/postffolk.Htm>
<http://litera-ua.livejournal.com/>

<http://ukrknyga.at.ua/load>

<http://litopys.org.ua/>

<http://www.chtyvo.org.ua/>

<http://etno.us.org.ua/>

http://psylib.kiev.ua/	
http://journal.knigka.info/	
http://diasporiana.org.ua/	українська діаспора
http://www.nbuv.gov.ua/portal/	наукова періодика України.
http://allmediabooks.com/	аудіокниги
http://www.day.kiev.ua/	
http://studiamethodologica.com.ua/	
http://pidruchniki.com.ua/	
http://usim4.eukrainians.net/	
http://www.exlibris.org.ua/zabuzko/	О.Забужко
http://www.info-library.com.ua/	книги з культури
http://www.academyrh.info/	
http://www.art-pics.ru/	
http://gnozis.info/	мистецтво
http://polka-knig.com.ua/	культурологія Гриценка
http://readbookz.com/	культура, етика, народознавство
http://bibliotekar.ru/index.htm	живопис, музеї, галереї тощо
http://platonanet.org.ua/	книги з філософії
http://journal-club.ru/	старі журнали
http://fileaddnet.ucoz.ru/	журнали, книги, програми тощо
http://radio-hobby.org/	журнали
http://sciam-magazine.narod.ru/	журнал «У світі науки»
http://bankknig.com/	
http://www.kodges.ru/	
http://www.ex.ua/	
http://publ.lib.ru/publib.html	
http://www.google.com.ua/	
http://platonanet.org.ua/	
http://mirknig.in.ua/	
http://www.smallbay.ru/	
http://www.knigka.info/	

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,

використання яких передбачає навчальна дисципліна
технічні засоби навчання, друковані та інтернет-джерела інформації.